

Bilişim Sistemlerine Karşı Suçlar Bölümünde Düzenlenen Suç Tipleri

Avukat Cemalettin GÜRLER
cemalettingurler@gmail.com

Hukuka Aykırı Olarak Bilişim Sistemine Girme veya Sistemde Kalma Suçu

Yeni Türk Ceza Kanunu'nun 243. maddesinde "Bilişim Sistemine Girme" başlığı altında düzenlenen suçun tam metni:

"(1) Bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak giren ve orada kalamaya devam eden kimseye bir yıla kadar hapis veya adli para cezası verilir.

(2) Yukarıdaki fıkrada tanımlanan fiillerin bedeli karşılığı yararlanılabilen sistemler hakkında işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilir.

(3) Bu fiil nedeniyle sistemin içerdiği veriler yok olur veya değişirse, altı ay aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükümlenir" şeklindedir.

Bir kanun metni hazırlanırken kanun koyucu bu kanunun hazırlanma nedenlerini "gerekçe" olarak adlandırılan kısa açıklamada ortaya kor. Bu maddenin hazırlanmasında gerekçe olarak aşağıdaki metin ortaya konmuştur.

"Bilişim sistemlerine karşı işlenen suçların düzenlendiği bölümde yer alan bu maddede bilişim sistemine girme fiili suç olarak

tanımlanmıştır. Bilişim sisteminden maksat, verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işlemlere tâbi tutma olanağını veren manyetik sistemlerdir.

Maddenin birinci fıkrasında bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak girmek veya orada kalmaya devam etmek fiili suç haline getirilmiştir. Sisteme, hukuka aykırı olarak giren kişinin belirli verileri elde etmek amacıyla hareket etmiş bulunmasının önemi yoktur. Sisteme, doğal olarak, haksız ve kasten girilmiş olması suçun oluşması yeterlidir.

İkinci fıkraya göre, birinci fıkrada tanımlanan fiillerin bedeli karşılığı yararlanılabilen sistemler hakkında işlenmesi, bu suç açısından daha az ceza ile cezalandırılmayı gerektirmektedir.

Üçüncü fıkrada, bu suçun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hali düzenlenmiştir. Birinci fıkrada tanımlanan suçun işlenmesi nedeniyle sistemin içerdiği verilerin yok olması veya değişmesi halinde failin, suçun temel şekline nazaran daha ağır ceza ile cezalandırılması öngörülmüştür. Dikkat edilmelidir ki bu hükmün uygulanabilmesi için, failin verileri yok etmek veya değiştirmek kastıyla hareket

**"Hukuka aykırı olarak
bilişim sistemine girme veya
sistemde kalma suçuna
teşebbüs mümkündür. Fail
ister doğrudan sistemi açıp
ister hukuka uygun
kullandığı ve içine girdiği
bir bilişim sistemini
kullanarak sanal alana
girerek suçu işlemeye
teşebbüs etsin teşebbüsten
ceza alır."**

etmesi gerekir. Sistem içindeki bütün soyut unsurları, fıkrada geçen "veri" teriminin kapsamındadır."

Eski Türk Ceza Kanunu'ndaki karşılığı 525/a maddesiydi. O zaman kanun metni; "Bilgileri otomatik olarak işleme tâbi tutmuş bir sistemden, programları, verileri veya diğer herhangi bir unsurunu hukuka aykırı olarak ele geçiren kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bir milyon liradan onbeşmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemde yer alan bir programı, verileri veya diğer herhangi bir unsurunu başkasına zarar vermek üzere kullanan, nakleden veya çoğaltan kimseye de yukarıdaki fıkradaki ceza verilir" şeklindedir.

Sanal alanda en sık karşılaşılan ihlâl çeşitlerinden birisi olan bilişim sisteminin

güvenliğinin kınılarak sisteme hukuka aykırı olarak girilmesi ve orada kalınması eylemlerinin Yeni Türk Ceza Kanunu kabul edilene dek suç olarak düzenlenmemiştir yani eylem bu şekilde yaptırımsız kalmaktaydı. Öğretiden gelen eleştiriler dikkate alınarak bu hükümlerle "bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak girme veya orada kalmaya devam etme" eylemini suç tipi haline getirmiştir. Çünkü Eski Türk Ceza Kanunu'nda sisteme izinsiz girmek suç sayılmamış, suçun oluşması için izinsiz girmenin yanı sıra girilen sanal ortamda "unsuru ele geçirmek" eyleminin de varlığı aranmıştır. Yani sisteme girme fiili tek başına suç sayılmıştır.

Kanun "girmek" deyimıyla "bilişim sistemlerinin oluşturduğu soyut sanal alana girmeyi" kastetmektedir. Bilişim sistemindeki soyut sanal alana girmek temelde iki biçimde olmaktadır. Birincisi girilmek istenen sistemin -bilgisayarın başına oturulup- açılması ve üzerinde işlem yapılmasına başlanması şeklinde gerçekleştirilebilir. İkinci yöntem ise failin hukuka uygun kullandığı ve içine girdiği bir bilişim sistemini kullanarak sanal alana girmesi ve bugün için özellikle internet yoluyla bu ağ sistemine bağlı diğer bir sistemin içine bu kez hukuka aykırı şekilde girmesidir.

Bu suçun oluşması için bilişim sistemine girilmesi veya orada kalınması suçun oluşabilmesi için sisteme girme eylemin fail tarafından bilerek ve istenerek yani eylemin hukuka aykırı olduğunu bilinerek yapılması gerekmektedir. Hukuki bir dille ifade etmek istersek suçun işlenmesi için kast unsuru aranmaktadır.

İzinsiz girişlere karşı önlem alınan bilişim sistemlerine girilmesi, yalnızca yetkili kişilerin girmesine izin verilen veri bankalarına girmesi ya da girişin ücrete tabi olduğunu açıkça belirten web sitelerine

gerekli şartlar yerine getirilmeden girilmesi durumunda hukuka aykırılığın fail tarafından bilinerek eylemin gerçekleştirildiğinin ve söz konusu suçun oluştuğu yönünde güçlü karinenin varlığı kabul edilmelidir.

Sorun korumasız alanlara girilmesinde kastın tespitinde ortaya çıkmaktadır. Korumasız alanlara tesadüfen mi kasten mi girildiğinin tespiti çok zordur. Kastı ispat her olayda kendine özgü şartlar içinde değerlendirmelidir. Şüphenin sanığın lehine yorumlanması ilkesi ve yargılama makamlarının konu hakkındaki bilgi eksiklikleri, kastın ispatta yaşanan zorlukları olarak önümüzdeki handikap olarak durmaktadır.

Bu suçu işlemek için bir defa girilmesi yeterlidir. Ancak suçu işleyen aynı bilişim sistemine bir çok defa giriyorsa uygulanacak ceza bir defa mı yoksa sanal aleme girme sayısı kadar mı ceza olacaktır sorusu çok defa kaşımıza çıkmaktadır.

Eğer sanık sık aralıklarla, defalarca girip çıkıyorsa yani giriş çıkış süreleri bir eylem sayılacak sürede, sistem kullanıcılarına bu işi yapabildiğini ispata çalışıyorsa, belli bir tek bilgi için hattın kopması nedeniyle ardı ardına giriş yapıyorsa faile YTCK'nın 43. maddesi uygulanacaktır. YTCK 43. maddesine göre aynı suçtan dolayı ceza dörtte birinden dörtte üçüne kadar arttırılarak verilecektir.

Eğer fail uzun aralıklarla ve farklı bilgilere ulaşabilmek için sisteme giriyor veya orada kalmaya devam ediyorsa artık burada failin aynı suç işleme kastıyla hareket ettiği söylenemez. Bu nedenle faile her eylem için ayrı ceza verilip hukukta cezaların içtimai kuralı yani birden suçun varlığının kabulü ile ceza da birden fazla suç nedeniyle ağırlaştırılıp uygulanacaktır.

Hukuka aykırı olarak bilişim sistemine girme veya sistemde kalma suçuna teşebbüs mümkündür. Fail ister doğrudan sistemi açıp ister hukuka uygun kullandığı ve içine girdiği bir bilişim sistemini kullanarak sanal alana girerek aykırı işlemeye teşebbüs etsin, teşebbüsten ceza alır.

243. maddesinin 2. fıkrasında bu suç açısından hafifletici bir neden öngörülmüştür. Buna göre hukuka aykırı olarak bilişim sistemine girme veya sistemde kalma eylemlerinin, "bedeli karşılığı yararlanılabilen sistemler" hakkında işlenmesi yasa koyucu tarafından cezayı hafifletici bir neden olarak öngörülmüştür. Kanun koyucu burada sanal alem içeriğinin ücret karşılığında olsa bile kamuya açıklanmış olmasını kişisel alana saldırı bakımından karşılıksız kullanma olarak görme noktasına çekmiştir. Bu nedenle de kamuya ücret karşılığı sunulmuş sanal aleme karşı işlenen suçlarda indirime gidilmiştir.

Bu suçun işlenmesi halinde sanık Sulh Ceza Mahkemesi'nde yargılanacaktır. Diğer bir ifade ile bu suçun işlenmesinde görevli mahkeme Sulh Ceza Mahkemeleri'dir.

Bu suçta yargıç ulaştığı sonuca göre fail hakkında ya hürriyeti bağlayıcı ceza ya da adli para cezasına karar verecektir. Yani suçluya iki yıla kadar hapis veya adli para cezasına karar verecektir. İkisine aynı anda hükmedemez.

